

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನ ಸಭೆ

KARNATAKA LEGISLATIVE ASSEMBLY

ಬಂಧುವಾರ ದಿನಾಂಕ ೨೦ನೇ ಅಗಸ್ಟ್ ರೆಂಬಿಗೆ ಶುವಳ ೧೦, ೧೯೭೧ ಶಕ.

ಸದನವು ವಿಧಾನ ಸೌಧದಲ್ಲಿರುವ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯ ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ೮-೨೦ ಗಂಟೆಗೆ ಸಮಾರ್ಪಿತಗೊಂಡಿತು.

[ಅಧ್ಯಕ್ಷರು (ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಿ. ಬಂಕಾರ್ ರವರು) ಪೀಠವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದರು]

ಸಂತಾಪ ಸೂಚಕ ನಿರ್ವಹಣೆ

ಸಂತ್ತೋಷ ಲೋಂಗೋವಾಲ್‌ರವರ ನಿಧನದ ಬಗ್ಗೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸೂರ್ಯ (ವ್ಯಾಖ್ಯಾತ ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ನಗರಾಡಿಕ ಸಚಿವರು).— ಸನ್ನಾನ್ತ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಕ್ಷರೇ, ಒಂದು ದುರುದ್ದಸ್ತಿರವಾದ ಸಂಗತಿ ಏನಿಂದರೆ ಸಂತ್ತೋಷ ಲೋಂಗೋವಾಲರು ಹಂತಕರ ಗುಂಪಿಗೆ ಬಲಿಯಾಗಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನು ಶೋಕಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮಂಳಿಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂಸೆ ಯಾವ ಹಿಂದು ಸಮನ್ಯಾಯನ್ನು ಬಗೆಹಿರಿಸಲಾರದು ಮತ್ತು ಬಗೆಹಿರಿಸುವ ಶಕ್ತಿ, ಇಲ್ಲವಂಬಾದು ಗೊತ್ತಿದ್ದು ತಿಳಿಗೇಡಿ ಜರರು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಪಂಚಾಬ್ ಸಮನ್ಯಾಯನ್ನು ಬಗೆಹಿರಿಸುವದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿಗಾರಿಸಿರುವನ್ನು ಅವರು ತೆಗೆದುಹಿಡಿದ್ದರು. ಅವರು ಆ ಜವರ ನಾಯಕರಾಗಿ ಜೊಬಾಬ್‌ರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ಪಂಚಾಬ್ ಸಮನ್ಯಾಯನ್ನು ಬಿಡಿಸುವದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ ಇಡೀ ದೇಶಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ತಂದು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

ಇದು ಆಗಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ದೇಶದ ಯಾವ ಸಮನ್ಯಾಯಾ ಕೂಡಾ ಬಗೆಹಿರಿಯಾಗುವದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸಂತ ಲೋಂಗೋವಾಲರ ನಾಯಕತ್ವದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಾಗಿ, ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಪಂಚಾಬಿನಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರಿಕವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ದ್ವಿಪ್ಯಾಂತಿಗೆಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು, ಪಂಚಾಬಿನಲ್ಲಿ ಸಂಭಾವನೆಗೊಂಡು ಮಾಡಕ್ಕೆಂಧ ತಾರೀವಿನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿರತಕ್ಕೆಂಧ ವಿಚಾರ ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಚಂನಾವಾಸೆಗಳು ಅದವೇಂದ್ರಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ನೇತಿಸುತ್ತದೆ ಪ್ರಯಾಪಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಿರುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ದುರುದ್ದಸ್ತಿ ಅದ್ವಾರಾ ಮಂಳಿಗಳ ಮತ್ತು ಮಾಡಿದ್ದ ಪರಿಷಿಕೊಂಡ ಜರರ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಸಾಧ್ಯಾವಾಗಿಸಿರುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ನಾವು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಕೇಳಿಸಿ ಅಗಬಾರದಾಗಿತ್ತು, ಎಂದು ನಾನು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಾವೆಲ್ಲ ಸಂತ ಲೋಂಗೋವಾಲರ ನಾಯಕತ್ವದಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕೆಂಧ ಜನ, ಅದು ಕಾರ್ಯಗತ ಆಗತಕ್ಕೆಂಧ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಆಗೆ ಪಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಶಾತಕ್ಕು ಲಿಕ್ ವಾಗಿ ಧೃತಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೂ ಸನ್ನಾನ್ತ ಪ್ರಧಾನವಾಂಶಿಯಾವರಂತೆ ಈ ದೇಶದ ಜನರಿಗೆಲ್ಲಾ ಮಂಳಿಗಳಾದ್ದರಿಂದ, ಶಾಂತರೀತಿಯಾಂದ ಪರ್ವಿಸಬೇಕೆಂಬ, ದಿಟ್ಟ ನಿಲ್ಲಿವಿಂದ ನಾವು ನಮ್ಮ ಕೆಲಕಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಿಂಬ ವಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸ್ವಾಗತ ವಾದಂಥ ವಿಚಾರ. ಅದುದಿಂದ ಸಂತ ಲೋಂಗೋವಾಲರ ತಿಕಾಲಿಕ ಮೃತ್ಯು, ಮಂಚಾಬ್ ಸಮನ್ಯಾಯ ಬಗೆಹಿರಿಸುವದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸಂತಾಯು ಆಗಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿಟು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದರಿಂದ ನ್ನಾಷ್ಟೆ ಧೃತಿಗೆದರ್ಬಿಕಾಗಿಲ್ಲ.

ବୁଦ୍ଧିନୀରିକିମାଣଦୁ ଜୁନ୍ଦର କିଲାରୁକିମନ୍ଦୁ କାନ୍ଦିଶୁବ୍ଦ କହେ ନାହିଁଲୁ ପ୍ରୟତ୍ତ ବାଦେଳେ ଏବଂ ବାତନ୍ତୁ ହେଲି, ସରକାରଦ ପରିବାର ମହିତୁ ନନ୍ଦ ପରିବାର ଅବର ଆତିକେ ଶାନ୍ତିକିମାଣିଗଲି, ଅବରଙ୍କ ହୋଇଦ ଦାରିଯାଟି ନାପା ହୋଇ ଦେତିର ରାତ୍ରି କିଲାଟି କାନ୍ଦିଶୁବ୍ଦକେ ନାହିଁଲୁ ପ୍ରୟତ୍ତ ବାଦେଳେ, ଆ ତତ୍ତ୍ଵରେ ନମ୍ବଗିଲିର ବରଲି ଏବଂଦୁ ହେଲି ଅନ୍ତରୁକ୍ତ ପଦିଶି ନନ୍ଦ ବାତନ୍ତୁ ମହିନେତା ହେଲି.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ (ವಿರೋಧ ಪ್ರಕ್ಕದ ನಾಯಕರು), —ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಹೆಲವಾರು ದಿಗ್ಬಿಂಗಳನ್ನು ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ, ಅದೂ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡಿರುತ್ತಕ್ಕಂಥ ನಾವು ವುತ್ತೂದು ದಿಗ್ಬಿಂಗಳನ್ನು ಈ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಸೀರಿಸಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ದುರಾದ್ವಾಸ್ಪದ ಕರ ಸ್ನಿಮೆ ವೇತ ಒದಗಿಬಂದದ್ದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ವಲ್ಲಿಗೂ ಕಾಡ ಆತಂಕವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿದೆ, ದಂಃ ಇವನ್ನು ತಂದಿದೆ. ಮಾತ್ರ ಯಾವ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಮತ್ತು ವಾದದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪುಭುತ್ತೆ ಜೊಕಟ್ಟನ್ನಿಲ್ಲ ಅಳವಳಾದ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ನಾವು ಇಟಿದ್ದೇವೆ, ಅದು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅಲಗಾಡಿತೇನೋ ಎಂಬ ಖಾವೆಯನ್ನು ಉತ್ತ್ವಣ್ಣ ಮಾಡ ತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಸಂತ ಹರಜಂದ್ ಸಿಂಗ್ ಲೋಗೋವಾಲರು ಜೀಲಿ ನಿಶ್ಚಯದ್ರು. ಕೆಲವುವಿನಗಳ ಮಾತ್ರ ಬಿಡುಗಳಿಂದಾದಂಥರು. ಆದರೂ ಕೂಡಾ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಮಗ್ರತೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಪ್ರಜಾಬಿನ ಹಿತದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಲ್ಲಿರತ್ತಕ್ಕಂಥ ಸಿಂಹ ಬಾಂಧವರು, ಹಿಂದೂ ಬಾಂಧವರು ಎಲ್ಲಿ ಜಾತಿಯ, ಎಲ್ಲಿ ವರಗಳು ಎಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಗಳು ಒಗ್ಗಿ ಪಟ್ಟಿ ವಾತ್ತು ಮೂಲಿರು ಬೆಸ್ಟ್‌ಗೇಸ್‌ರ್ ಅವರು ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಯವರ ಜೊತೆಗೆ ಅಧಾರ್ತ್ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಜೊತೆಗೆ ಮಾತ್ರಕೆ ವಾಡಿದರು. ಅವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿರತಕ್ಕಂಥ ಬಿಂಬಿಲವನ್ನು ನಾವು ನೇಡಿದರೆ, ನಿಜವಾಗಿಲೂ ಬಹಳ ಹಚ್ಚಿ ಜನ ಮಾನಿಂದರುಗಳಿಂದ ಯಾವ ಪಂಚಾಬ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಅವರು ಇಟಿದ್ದರು ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ನಮಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ದೊರಕಡೆ ಎಂಬ ಸದ್ವಾಸನೆಯಿಂದ ಆ ಒಷ್ಟಂದಕ್ಕಿ ಬಂದಿದ್ದರು. ಅವರೂ ಕೂಡಾ ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಇದೆ. ನಮಗೆ ಬಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ವರದಿ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ತಿಂಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಶಾರ ಪಂಜಾಬ್‌ನಲ್ಲಿ ಲೋಗೋವಾಲರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಚೆಂಬಲ ಸಿಹಿ ಜನರಲ್ಲಿ ಇತ್ತು ಎಂಬ ಅಂಶ ವೆದ್ದ ವಾಗಿತ್ತದೆ. ಈ ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಅವರ ಆಕಾಲವ್ಯಾಪ್ತಿ ಲಿಪ್ತಿಯನ್ನು ಅವರ ಸಹಚರಿಗೆ, ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ನಾಯಕವರಗೆಕ್ಕೆ ಈಗ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಒಷ್ಟಂದಕ್ಕಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಂತೆ ಹೇಗೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬ ಅನುಮಾನಗಳು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಬಂದರೂ ಕೂಡಾ ನಾವು ಇಡೀದ್ದಾರಿ, ಲೋಗೋವಾಲರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಕಿಡಿಮೆ ಇಲ್ಲವಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಹೇಳಿದಿದ್ದಾರೆ, ಯಾವ ಒಂದು ಒಪ್ಪಣಿ ಕೆಂಪು ಸರಕಾರದ ಜೊತೆಯಾಲ್ಲಿ ಲೋಗೋವಾಲರು ಪಂಚಾಬಿಗೆ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬಂದಿದ್ದರು, ಅದನ್ನು ಅವರು ವಾಗಿಯ ನಡೆಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಹೋಗಿತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನ್ನಿಂದ, ನಿನ್ನ ನಡೆದಂಥ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ ಸಭ್ಯರಾಗಿ ನಡೆಯಿತು. ಶ್ರೀಮದ್ವಾ ಲ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಸಾಗರ್ ಅವರು ಸರಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಹೇಳಿದಾಗೆ ಚಂನಾವಣಿಗೆ ದಿನಾಂಕ, ವೇಳಾಪಟ್ಟ ಇತ್ತಾದಿ ಜ್ಯುಕಟಣೆಯಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಖಚಿನಿ ನಡೆದಿರ ತಕ್ಕಂತು, ಪ್ರಜಾಪುಭುತ್ತೆ ಹೇಗೆಗಳಿಗೆ ನಿಜವಾಗಲೂ ಬಹಳ ಕಳಪಳವನ್ನು ತಂಡ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕಿಂತ ವಿಚಾರ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ ಖ್ಯಾಲಿ ಮಾನಿಂದರಿಗಳೂ ಕೂಡಾ ನಿನ್ನ ದಿವಸ ಪ್ರಾನಿ: ಕೋಲೀಗೆಡಾಗಿದ್ದಾರೆ ಹಿಂದಿನ ಹಿತಪುರುಷ ಬಿ. ಪಿ. ಮಾನಿಂದರು ಕೆಲಲೀಗೆಡಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಜನತಾ ಪಕ್ಷದ ಮಾನಿಂದರು ಕೋಲೀಗೆಡಾಗಿದ್ದಾರೆ ಕೆವುನಿಪ್ಪ ಪಕ್ಷದ ಮಾನಿಂದರು ಕೋಲೀಗೆಡಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ ಮಾನಿಂದರಿಗಳೂ ಕೋಲೀಗೆಡಾದರು. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೂಡಾ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬಿರುಕಿರಿಸಿಕಂತಹ ವಿಚಾರಧಾರೆಗೆ ಹೋದರೆ. ವಾಕಾತ್ಕಾಗಾಂಧಿಜಯಿಯವರು ಯಾವ ಒಂದು ಶಾಂತಿಯ ಮಂತ್ರ, ನಷ್ಟು ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಕೋಡಾಗಿಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಯಾವುದು ಪ್ರಬಂಧದ ದೊಡ್ಡ ಕ್ಷೇತ್ರವಿಗಾಗಿದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಹೋಗತಕ್ಕಂಥ ಸಂದರ್ಭ ಬಿಂದಿದೆ. ನಾವು ಕೆಲವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆನ್ನೋಡಿದ್ದೇವೆ, ಎಲ್ಲಿ ಹಿಂಂದಿನೆ ಅಧಾರದ ಮೊಲೆ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಪರಿಹಾರ ಹಾಡುಕತ್ತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಯತ್ನ ಅದು ಬಾಪಾನಾಡೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಇಬಹುದಂ, ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿ ನಾವು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. *Violence breeds violence only.* ಹಿಂಂದಿನೆ ವಾರಿ ಹಿಂಂದಿಗೆಯನ್ನು ಉಂಟಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಹಿಂಂದಿ, ಹಿಂಂದಿಗೆ ಮಾರಿಯನ್ನು ಹಾಕಿತ್ತದೆಯೆಂದು

ವಿನಹ ಮತ್ತೆನನ್ನು ತಂಡುಕೊಡಲಾರದು ಬೀರೊಟ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ವಿನಹಲ್ ಈಸ್‌ಎ ಕಂಪೀಸ್‌ನಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತೇವೆ ಪಾಟ್‌ಮಾತ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ, ಪೋರಾಟ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಸಿಂಹಳದಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ಈಗಲೂ ಕೂಡ ನಾವು ಇದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಿಜವಾಗಲೂ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯ ಪರ ಮಾತ್ರ ಸಮಯೇ ನೇಡಿವಾಗಿದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಸ್ವಾತ್ಮ ಯಾವ ಒಂದು ನೀತಿ ಹಾಗೂ ವಾದದ ಬಗ್ಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ತಾಂತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸೌಹಾರ್ಥದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶ್ವಾಸ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಇಂಥ ಅಪರೂಪವಾಗಿರತಕ್ಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ, ಬೀರೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಿಕ್ಕೆ ಈದು ಕೊಟ್ಟಿರೆ, ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಬಹಳ ವಿಷಯ ರಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ, ಅವಕ್ತಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ಇದು ಒಳ್ಳಿಯಂದಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಧರ್ಮಗಳು, ಹಲವಾರು ಜಾಗತಿಕ್ಕು, ಹಲವಾರು ಭಾಷೆಗಳು, ಹಲವಾರು ಮಾತ್ರಗಳು, ಹಲವಾರು ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಉಗ್ರೀಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ನಮ್ಮುಂಧ ಬ್ರಹ್ಮತ್ವ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಸಮಗ್ರತೆಯ ಬಗ್ಗೆ, ಧರ್ಮ ಸಹಿತ್ಯ ಬಗ್ಗೆ, ನೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ಪರಸ್ಪರ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ, ತಾಂತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮುಂಧವಿನ್ನು ನಾವು ನೊಂಬಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಸ್ವರ್ಗ, ಪದೇ ಪದೇ ಮೇಲೆ ಇರತಕ್ಕಂಥವರು, ಅಪಾದವನ್ನುಕ್ವಾಗಿ, ಅಧಿಯಾಯದ ಮೂಡಿಯವರಿಗೆ ಇಂತಹ ವಿಸೂರವನ್ನು ನಾವು ವಿರೋಧಸೇರಿಕಾಗುತ್ತದೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನವದಲ್ಲಿ ಸಂಘಾರು ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡಾ ಕೊಳ್ಳಿ ಗೀಡಾಗತಕ್ಕಂಥ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದರೆ, ಯಾವುದೇ ಪಕ್ಷ ಇರುಹುದು, ಯಾವುದೇ ಚಿಂತನೆಯಿಂದ ಬಂದವರು ಇರಬಹುದು, ನಾಳಿ ಅವರು ಹೇಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ? ಜನರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಜನರ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಪರಿಹಾರ ಹುಡುಕತಕ್ಕಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರ ಮಾನಿಸತ್ತ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸಿಗಿದಿದ್ದರೆ, ಮಾನಿಸ ಏನು ಎಂಬುದು ಪ್ರತ್ಯೇ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಥಯವರ ಕಗ್ಗೊಲೆಯ ನಂತರ, ಹಲವಾರು ಕಗ್ಗೊಲೆಗಳನ್ನು ಉಂಡಿರುವ ನಾವು ಇದಕ್ಕೆ ಇತಿಹೀ ಹಾಡಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. The attitude of tit for tat should go. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ವಿಜಾರ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವನಲ್ಲಿ ನಮಗಿರಿತಕ್ಕಂಥ ನಂಬಿಕೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ಮಾನಿಸತ್ತ ಸಮಯೇ ಕುಡಿತಕ್ಕಂಥ ಸಂಧಿಕ್ಕಾಗಿ ಬಂಡಳಿಗಳು ಗಂಭೀರತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸಾಧ್ಯೆಗೆ ಪರಿಹಾರ ಹುಡುಕುವಂತಹ ಪರಿಹಾರದ ಮೇಲೆ ನಂತರ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡಿದಾರೆ. ಪಂಚಾಂಗ ಸಮಸ್ಯೆ ವಿವೇಕ ಕಷ್ಟವಾದರೂ, ಕೂಡಾ, ಈ ಕ್ಷಿಪ್ರ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ, ಜ್ಯಂತ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಪ್ರಪಂಚ ವನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೆಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷಿಪ್ರಗಳೂ ಕೂಡಾ ಅದನ್ನು ಸೂಗತ ಮಾಡಿದ್ದಷ್ಟು. ಅಸ್ತಾಂ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಕೂಡಾ ಪರಿಹಾರ ಆಗತಕ್ಕ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಪರಿಣಿತಿ ಈ ರೀತಿ ಆದರೆ, ಯಾವುದೇ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಸರಕಾರ ಅದು ಮೇಲೀ ಇರಲಿ, ಇಲ್ಲೇ ಇರಲಿ, ಯಾರೂ ಕೂಡಾ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಪರಿಹಾರ ಹುಡುಕಿಲ್ಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವ ದಿಲ್ಲಿ.

ಈ ಒಂದು ವಿಶ್ವವ್ಯಾಧ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆನ್ನಾಗುತ್ತದೆ, ಸಂತೋ ಲೋಗೋವಾಲ್‌ರವರ ನಿಧನದ ಬಗ್ಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯಾಗೂ ನಾವು ದೂರವಿ ಪದಲಿಬೇಕು. ಮಾತ್ರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತನೆ ಮೂಲಕ ವಿನಹದೆನ್ನು ಎಂಬುದನ್ನು ಬಂದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮುಂಧ ಚಿಂತನೆ ಅಡ್ಡದಾರಿ ಸೀಡಿಯಾವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೂಡಿದೆ ನಾವು ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ವೆಂನ್ನು ಗುಣಿಸ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ನಾವು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಿ ಬೇಕು. ಇದಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಹುಡುತಕ್ಕೆ ಸಂಧರ್ಭ ಬಂದರೂ ನಾವು ಕಿಡಿದ್ದಿರಿಸಿದ್ದೇರೆ. ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗಗಳೂ ಸಿದ್ದಿರಿಸಿದ್ದೇರೆ. ಈ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ನಾವು ಪದೇ ಪದೇ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂತೋ ಹರಚಂದಸಿಂಗ್ ಲೋಗೋಗೋವಾಲ್‌ರವರ ನಿಧನ ಅಕಾಲಿಕ ವಾದದು ಅವರು ಇಂಜಿನೀ ಇಸಿರುತ್ತಿದ್ದು ಹಂಟಿ, ಕೇವಲ ಇವಿಟ್ಟಿಗೆ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ವಿವೇಕ್ ರಾಜಕಾರಣ, ಎವೋಪ್ ವರ್ಷಗಳ ಸೇವೆ ಮಾಡಿದ್ದು, ಅವರು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಮಗ್ರತೆಗೆ, ರಾಜಕೀಯ ಅರ್ಥತೀಯಿಂದ ನಾಯಕರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಏಂಬ ಭಾವನೆ ಸ್ವಾಷಧಾರಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಜೀವಕ್ಕೆ ಭಯ ಎಂಬತಕ್ಕ ಭಾವನೆ ಬಂದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವರು ಮಾನ್ಯಗುಂಡಾರೆ. ಅವರ ಅಕಾಲಿಕ ವಾರಣ್ಯ ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು, ಕನಾರ್ಕಪರಿಜ್ಞಾಜ್ಯದ ಜನತೆಯನ್ನು ದಿಗ್ಬಿಂದೆ ವೇಗಿಗೊಳಿಸಿದ್ದುದ್ದೇ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕಾಗಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನಾಂಗಿಸಿದೆ. ನಿಜವಾಗಿಯಾಗಿ ಅವರ ಒಂದು ವೇಕ್ಕಿತ್ವವನ್ನು ನಾವು ಪಕ್ಷ ಮಾಡಿವಾಗ, ಅವರ ಕೆಲಸ ಗಳು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತವೆ. ಮಾರಣ ಒಂದು ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಸ್ತರ್ತರ ಉದ್ದೇಶವಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆಯಾಗ ಕೂಡ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಒಂದು ಬೆಲೆಯನ್ನು ಸಂತೋ ಹರಚಂದಸಿಂಗ್ ಲೋಗೋಗೋವಾಲರು ಕಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ನಿಜವಾಗಿಯಾಗ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶೋಕವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರ

ಕೂಟುಂಬವರ್ಗಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲದೆ, ಅವರ ಸ್ನೇಹಿತರು ಪಂಜಾಬ್ ಒಂದೇ ಅಲ್ಲ, ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹೋರಬಾಗಳಿಂದ ಸಹ ಸಿಕ್ಕೆ ಸಹೋದರರು ನೇಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೂ ಕೂಡ ಈ ಬಂದು ದುಃಖವನ್ನು ಭರಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ದೇವರು ಕೊಡಲಿ ಎಂದು ಈ ಸಂಭಾರದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ. ಅಲ್ಲದೆ ಗುರುತವಾನಕ್ಕೆ ಅವರೂ ಕೂಡ ಶ್ರೀಯಾತರೆ ಅತ್ಯಂತ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಿ. ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಲಕ್ಷ್ಮೀಇಂಜಾರ್ ಅವರು ಯಾವ ಮಾತನ್ನು ಆಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಪಡ್ಡದ ಪರವಾಗಿ, ನಷ್ಟ ದ್ವಿನಿಯನ್ನೂ ಈ ಸಂಭಾರದಲ್ಲಿ ಕೊಡಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇಂದು ಇಡೀ ಸವನೆ ದುಃಖದಲ್ಲಿ ಪೂಜೆಗಿಡೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮಾತನ್ನು ಮಾತನ್ನೆನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್ (ರಾಜಾಜಿನಗರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸಂಭಾರದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೀ ಶ್ರೀಮಾತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಹತ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ಒಂದು ವರ್ಷದೊಂದಿಗೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬನ್ನು ದೇಶದ ಮಾತನ್ನು ನಾಯಕರೊಂಬಿರುವುದನ್ನು ಭಯೋತ್ಪಾದಕರು ಬಲಿತೆಗೆದುಹಿಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಂತೋಹರ್ಜಂದ್ರಾಂಗ್ ಲೋಂಗೋವಾಲ್ ರವರ ಹತ್ಯೆ ಕೀರ್ತಾ ಅಮಾನುಷವಾದುದು, ಅಮಾನವೀಯವಾದುದು. ಇಂತಹ ಹತ್ಯೆಗೆ ದಿಗ್ಂಕರ್ಮಾಂತರಿ ಪಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಈ ಸಂಭಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೊಳ್ಳಿದವನ್ನು ಉಂಟಿ ಮಾಡುವೆಂದು ನನಗಿಸಿಸುತ್ತಿದೆ. ಸಂತೋಹರ್ಜಂದ್ರಾಂಗ್ ಲೋಂಗೋವಾಲ್ ರವರು ಪಂಚಾಬ್ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ನಾಯಕರಿಗೆ ಪಾತ್ರವಲ್ಲ, ಅವರು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಿಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ಪ್ರಯತ್ನ ಪ್ರಾಣಿಂಧಿ ಬಿಬ್ರಿ ಅದಿತೀಯ ನಾಯಕರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರನ್ನು ದಸ್ತಗಿರಿ ಮಾಡಿ ಜೀಲಿನಲ್ಲಿಟ್ಟಬ್ಬಗಲೂ, ಮತ್ತು ಜೀಲಿನಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದವೇಲೂ ಸರ್ಕಾರ ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಹೊಳ್ಳಲಿ. ಅನೇಕರು ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿ ಕೊಂಡರು. ಇವರು ಮಾತ್ರ ಹೊರಗೆ ಬಂದಂ, ಮುಗಳಭಾತವಾದ ಪ್ರಚಾರ್ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕಾದರೆ, ಇದನ್ನು ರಾಜೀಯವಾಗಿ ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕೇ ವಿನಿತ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬತಕ್ಕಿಂಥ ದಿಟ್ಟವಾದ ನಿಲುವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಿಂಡರು. ಆ ರೀತಿಯ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಅವರು ತೆಗೆದುಹಿಂಡಿದ್ದೇ, ಪ್ರಥಾನಿಗಳಾದ ಮಾನ್ಯ ರಾಜೀವ್ ಗಾಂಧಿ ಮತ್ತು ಇವರ ನಡುವೆ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿದ್ದೆನ್ನಾಗಿ. ಅದನ್ನು ನಾಬೆಲ್ಲರೂ ಉಪಿಸ್ಯೋಳಿಸುತ್ತೇವೆ. ಮತ್ತು ಶಾಖಾಸುತ್ತೇವೆ. ಅವರು ಭಯೋತ್ಪಾದಕರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾರ್ಪಾಗಿ ನಿಂತು. ನಾನು ಪ್ರಾಣ ಕೊಟ್ಟಿರೂ ಸಹ, ಹೀಗಂದು, ಈಕೆ ಜನಾಂಗ ಉಳಿಯಬೇಕು ಎಂದು ತೀರ್ಪಾನ ಮಾಡಿದ್ದು ದೊಡ್ಡ ವಿಷಯ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾಬೆಲ್ಲರೂ ಲೋಂಗೋವಾಲಿಗೆ ಮರಾಠೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರ ದೈರ್ಘ್ಯ ಪನ್ನು ದೇವಿಚಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಶ್ರೀಬಂಜಿ ಶರ್ಮಾ ಅನೇಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಬಂಗಾರ ಸಂತರ್ಪಿಸಿ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಪ್ರಾಣಿ ಮಾಡಿದ್ದರು, ಉ.ಜಿ.ಬಿ. ನಾಯಕರನ್ನು ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದರು, ಕಮ್ಮುನಿಸ್ಟರ್ ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದರು. ಈ ದಿನ ಬೆಳಿಗೆ ಕಾಗ್ರೆಸ್ (ಬಿ) ಪ್ರಸಿಡೆಂಟರ್ ಕೊಲೆ ಮಾಡಿರುವುದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನಾಯಕರ ಕೊಲೆ ಮಾಡುವ ವಂತಹ ಪ್ರಸಂಗ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬರೀ ನೊಲ್ಳು ಜನರ ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಇಲ್ಲ. ಇದರ ಹಿಂಬಾಗಾಂಧಿಯವರ ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದರು, ಬಿ.ಜಿ.ಬಿ. ನಾಯಕರನ್ನು ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದರು, ಕಮ್ಮುನಿಸ್ಟರ್ ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದರು. ಈ ದಿನ ಬೆಳಿಗೆ ಕಾಗ್ರೆಸ್ (ಬಿ) ಪ್ರಸಿಡೆಂಟರ್ ಕೊಲೆ ಮಾಡಿರುವುದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನಾಯಕರ ಕೊಲೆ ಮಾಡುವ ವಂತಹ ಪ್ರಸಂಗ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬರೀ ನೊಲ್ಳು ಜನರ ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಇಲ್ಲ. ಇದರ ಹಿಂಬಾಗಾಂಧಿಯವರ ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದರು ಇದೆ. ಪಂಚಾಬ್ ನಲ್ಲಿಯಾ ಇದೆ, ಹೊರಗಡೆಯಾ ಇದೆ. ಈ ದುಷ್ಪ ಶಕ್ತಿಗಳು ಪಂಚಾಬ್ ನ್ನು ಬೇರೆ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳಿಸಿಹೊಳ್ಳಬೇಕಾ ಎಂಬ ಹಂತಲ್ಲ ಇದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಗಡೆ ದೇಶಗಳವೂ ಇವರಿಗೆ ಬಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬ ವಿಚಾರ ತಮ್ಮಗಲ್ಲಿರುಗಳ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಹೊರಗಡೆ ತೆರೆ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಕಾಂಪಂಪ್ ಎಂಬುವರ್ಗ ಬೆಳ್ಳಿರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ರೀತು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ಬೆಳ್ಳಿರಿನಿಂಗ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವರು ಯಾರೋ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುವ ಪರಾ ಯಾರೋ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ವಿಶೇಷ ನಿಲ್ಲಿಸಬಾರದ್ದು? ಇದು ಯಾರೋಬ್ಬರ ಕೊಲೆಗೆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಸಮಸ್ಯೆ ಜನತೆಯ ಕೊಲೆಗೆ ಇಂಥ ಸಾಮಾಜಿಕಾಂಗಿ ಸಮಾಜಕ್ಕಾಗಿ ಭಯಾವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕಾ. ಬಿಕ್ತಿತ್ವಾನ್ನು ಉಳಿಸಿಹೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು, ತೆಳುವಿಕೆಯನ್ನು ನಾವು ರೂಪಿಸಬೇಕ್ಕಾಂಥ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಷ್ಟ ಮೇಲಿ ಇದೆ. ಅದರಿಂದ ಇಂದು ಸಂತೋಹರ್ಜಂದ್ರಾಂಗ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತಂಬಳಾರದ ನಷ್ಟವನ್ನು ಉಂಟಿಸುವುದಿದೆ.

ಇಂತಹ ಒಂದು ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ, ಜುನಾವಣೆ ಬರುವ ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಹಾರು ಬರುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಳ್ಳಿಯವರು ಬರಲಿ ಎಂದು ನಾವು ಅಶಿಸ್ತೋಣ. ಶ್ರೀಯುತರ ನಿಧನಕ್ಕೆ ಸಂತಾಪನ್ನು ಸೂಕ್ತಿ, ಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಶಾಗಿರ್ರವರು ಸರ್ವಾರದ ಪರವಾಗಿ ಹೇಳಿರತ್ತಕ್ಕ ಮಾತಿಗೆ, ನಾನೂ ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿ, ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಪರಿವಾರಕ್ಕೆ, ಕರ್ತುಂಬಕ್ಕೆ, ಅವರ ನಿಧನದಿಂದ ಉಂಟಾಗಿರುವ ದುಃಖವನ್ನು ಸಹಿಸತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ, ಅವರ ಅತ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಾಂಜಲಿ ಅರ್ಪಿಸಿ, ನನ್ನ ಮೂತನ್ನು ಮುಸಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಹೆಚ್‌ಕರೂಪಾಯ್ತು. — ವಾನ್ಯ ಸಭಾಧೀಕ್ಷರೆ, ಸಂತೋ ಹರಜಂದ್‌ಸಿಂಗ್‌
ಲೋಂಗ್‌ಗೋವಾವಿಲ್ಲ ಅವರ ವರಣಿ ಸುದಿಯನ್ನು ಇವತ್ತು ಬೆಳಗೆ ಬ್ರಿಡಿದಾಗ ಗಾಭರಿಯಾಯಿತು. ವಂಚಾಬಿನ ದಾರಿ ಸುಗಮವಾಗಿದೆ. ಸಿನ್‌ ಹಿಂದು ಸಾವಾಸ್‌ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿದೆ, ಹಿಂದು ರಿಕ್‌
ಅಗ್ರವರ್ಮಂಟ್‌ ಅಗಿ ಒಳ್ಳಿಯ ಹೆಚ್ಚಿಯನ್ನು ಇಟ್‌ದ್ವಾರೆ ಎಂದು ಮಾತ್ರನಾಡುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ? ಈ ಸುದಿ
ಬಂದಿದೆ. ಸಂತೋ ಹರಜಂದ್‌ಸಿಂಗ್‌ ಲೋಂಗ್‌ಗೋವಾಲರು ಒಂದು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಾದುತ್ತಿರುವಾಗಿ
ಕೆಲವು ನೀಚರು ಅವರನ್ನು ಅಮಾನುವಾಗಿ ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಒಂದಿದಾಗ ಏನಷ್ಟು ಪ್ರಾನಿ
ಪಂಚಳಿಬ್‌ ಸಮಾಸ್‌ ರಾವಾಗೆ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೋ ಏ ಏನ್ನು ವಿಭಯವಾಯಿತು. ಗಾಗಲೇ
ನೂರಾರು ಕೊಲೆಗಳಿಗೆ, ಭರ್ಯಾನಕ ಶಕ್ತಿಗಳು, ವಿಚಿದ್ರೂರಕ ಶಕ್ತಿಗಳು ಏನಿವ ಅವು ನವ್ಯು
ಭಾರತ ದೇಶವನ್ನು ಒಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿಯೂ ಭಾರತ ದೇಶ ಒಂದಾಗಿ ಇರಬಾರದು
ನವ್ಯುತಕ್ಕ ಅವರ ಯೋಜನೆ ಇನ್ನೂ ನಿಂತಿಲ್ಲ, ಅವರ ಒಂದು ದುಂಬಾದಿಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ.
ಮತ್ತೆ ಅವರು ಇನ್ನೂ ಪ್ರಬಲ ರಾಗಿತ್ತು ಇಂದಾರೆ. ವೆಕ್ಕನ್‌ರವರೆ ಕೊಲೆಯಾದಾಗ, ಪ್ರಧಾನ
ಶ್ರೀಮಾತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಥಿಯರ ಕೊಲೆಯಾದಾಗ ತಿಂಬಂಟ್‌ ವಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅವಕ್ಕಿನಿಂದ
ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಕೊಲೆಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ. ಇದನ್ನು
ದುರದ್ದಪ್ರಯೋಗ ಕಾರಣ ಇಂತಹ ಒಂದು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಂತೋ ಹರಜಂದಿಸಿಂಗ್‌ ಲೋಂಗ್‌ಗೋವಾಲ್‌ರ
ವರ್ವನಿದ ವಾರ್ತೆಯನ್ನು ನಾವ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ವಾನ್ಯ ಸಭಾಧೀಕ್ಷರೆ, ಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಸಾಗಿರ್‌ರವರಂ.
ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಮತ್ತು ವಾನ್ಯ ಕೃಷ್ಣನ್ ರವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಪಾದನಯನ್ನು
ನಾನೂ ಕೂಡ ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತು, ಯಾವ ಒಂದು ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ, ಯಾವ ಒಂದು ಗುಂಗಾಗಿ
ಸಂತೋ ಹರಜಂದಿಸಿಂಗ್‌ ಲೋಂಗ್‌ಗೋವಾಲರು ಸತ್ಯರೋ ಅಡಕ್ಕಾಗಿ ನಾಬೆಳ್ಳಾ ಒಟ್ಟಿಗೆ
ಹೋರಾಡಿ ಹಿಂದು ಸಿನ್‌ ಸಾವಾಸ್‌ ನವ್ಯು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವದಕ್ಕ ಪ್ರತಿಧೀಯನ್ನು ತಡೆದು
ಹೋರಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಲೋಂಗ್‌ಗೋವಾಲರು ಪ್ರಯಾತ್ ಮಾಡಿರು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು
ಕೂಡ ಪ್ರತಿಧೀಯನ್ನಂ ವಾಡಬೇಕೆಂದು ನೇಳಿ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಸಂತಾಪವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ, ನನ್ನ
ಮಾತನ್ನು ಪುಂಗಿಸುತ್ತೇನೇ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಾಡಿಯು ಹಾರಪ್ಪ.—ಸೆನ್ಯಾನ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಸಮ್ಮಾ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪಂಚಾಬ್ ಸರ್ವಾಂಶ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಗೆಹರಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸತ್ತ್ವ ಹರಿಷಂದಹಿಂಗ್ ಲೋಂಗ್‌ನೇವಾಲರ್ ಜೋತೆಗೆ ಮಾತ್ರಾಕ್ ನಡೆಸಿ ಒಪ್ಪಂಡಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಪಂಚಾಬ್ ಶಾಂತ ಶಿತ್ಯಾಲ್ದೆ ಎಂದು ದೇಶದೆ ಜನ ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ನಿಟ್ಟಿ ಸಿರಿ ಬಿಡುವಂಧ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಒಂದ್ದು ಅಪಾರಾತದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಸಾಮುದ್ರೇಕ್ ನೇಡಿ. ನಿನ್ನ ಸಾರ್ಯಂಕಾಲ ಈ ಸುದಿ ಶಿಲ್ದ ತಕ್ಷಣ ಅವರನ್ನು ಆಸ್ತ್ರಿಗೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದಿರಿ, ಉದ್ದೇಶ್ಯಭೂತದು ವನ್ನು ವಭಾವನೆಯಿಂದ ಸಿಮಾಧಾನದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಂದ ತೆರಳಿದೆವೆ. ಅದರೆ ಇವತ್ತೆ ಬೆಳಿಗೆ ಪತ್ರಿಕೆ ನೋಡಿ, ವಿಪರ್ಯ ಕೇಳಿದ್ದಾಕ್ಷಣ ಬಹುತ್ವ: ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಘಟನೆಗಳು ನಡೆದಾಗ ಅದರ ವಿರಾಧ ಯಾವ ಒಂದು ಶಬ್ದವನ್ನೂ ವಾಕ್ಯವನ್ನೂ ತೇಳಿವಂಧ ಧ್ವರ್ಯಾ ಯಾರಿಗೂ ಬಾರದ ಶ್ವಿತ ಈ ಘಟನೆಗಳಿಂದ ಉದ್ದವಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ವೈಯಂತಿಕ ಆಭಿಪ್ರಾಯ ಏನಿಸಿದರೆ, ಇಂತಹ ಹಿಂದು ಶಾಂತಿ ವಾತಾವರಣ ಉಂಟಾದ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಕ್ಷಣ ಈ ಜ್ಯಾನಾಂಕ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಮುಂದುಹಾಡಿದರೆ ಬಹುತ್ವ: ಇವರನ್ನು ಸಾಬಿನ ದವಡೆಯಿಂದ ಉಳಿಂಬಹುದಾಗಿ ತೇನೋ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಒಂದು ಪರೀಕ್ಷಿತಿ ಗೊತ್ತಿದ್ದೂ ಸಹ ಶಾಂತಿದ್ವಾರಾಗಿ ಸಮಗ್ರ ಭಾರತದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಿಂದೂ ಸಿಹಿ ಬಾಧಪ್ಪ ನಾನ್ನು ಉಳಿಂಬಹೇರು ಎಂದು ಮುಂದೆ ಬಂದಂಧ ಲೋಗೋಗೋವಾಲರು ಹಂತಕರ ಗುಂಡಿಗೆ ಬಲಿಯಾಗಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಅರ್ಹಸಿದ್ದಿರಿ. ಅವರ ಅತ್ಯ ಶಾಂತಿಗಳಿಗೆ ಎಂದು ಪೂರ್ಣಿಸಿ, ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತ್ರಾಗಳನು ಮಂಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

அங்குரை.—ஸ்வாதாநி ஸீலித்ரை, சுந்தர கர்ஜங்கங்கா லோங்கீவாலர் கீலை ஏவாகிடை ஆட்டு பக்ஷ கராச் வாடங்கா கூட்டு. இங்கை கீலைகளு ஸ்வாதாநி தீவிரமாக நடைகிடை அல்லது கூட்டு பாலிச்வெங்கா ஸ்வாதாநி வீரவர கீலையாகிடை, தீவாகி இங்கிரு காங்கிரஸ்வர கீலையாகிடை. இங்கை கராச் கூட்டுகளு ஸ்வாதாநி தீவிரமாக நடைகிடை சுந்தர்காலி கீலை, ஸ்கார் வாக்டி. ராஜ்கு ஸ்கார்வரவாக்டி வீரங்காகராக்டை வீல்ஸ்காக் காங்கிரஸ் ஆட்டு கூட்டுவாகிடை. கூட்டு சுந்தர கராச் கூட்டுகளு நிவேல்லூர் பரவாகி நானு லோங்கீவிலாலரை பரிவாரவர ராக்கிரஸ்வர பாலங்காரனாகி. அவர் நிழந்து பரவாகி தீவாக்கங்கு வூட்டுப்படுகிடை, கூட்டு சுந்தர கராச் கூட்டுவங்கு விடுகிடை, சுந்தர கராச் சிரதாங்கி நூர்க்கு கீலை கூட்டுவாகி பாலிச்வெங்கா.

ಈಗ ಮುತ್ತರ ಗೌರವಾರ್ಥ ಒಂದು ನಿರ್ವಿಪ ಪ್ರೋನ ಅಡರಣೆ ಮಾಡೋಣ.

(ಸಭೆಯು ದಿವಂಗತ ಸಂತೋ ಹರಚಂದ್ರಸಿಂಗ್ ಲೋಗೋವಾಲರ ಗೌರವಾಧ್ಯ ಒಂದು

నిఖిష వరోనవన్ను ఆచరిసితు)

ವಿತ್ತೀಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್ (ಕಾನಲನಂ ವುತ್ತು ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ವಂತಿಗಳು).—ಸನ್ನಾನ್ನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ. ನನ್ನ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪ್ರಸ್ತುತಿಗಳು ನಿಜನ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಲವಾರು ಕಳುಹಾ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಧನ್ಯವಾದಗಳು. ಹಲವು ತೀಕೆ ತಪ್ಪಿಗಳು ಬಂದವೇ. ಅವರು ಮಾಡಿದೆ ಬೇಡಿಕೆಪ್ರಣಾಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಪ್ಪು ಕೊಡು ನಾನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೇ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇವುದುತ್ತೇನೆ. ಸನ್ನಾನ್ಯ ಆಧ್ಯಕ್ಷರೆ ನವ್ಯ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಸಿಟಿ ಮಾನನಿಸಿದಲ್ಲಿ ಕಾಪ್ರೋರೇಷನ್ ಇವೆ, ಇಲ್ಲಿ ಸಿಟಿ ಮಾನನಿಸಿವಾಲಿಟಿ ಕೊನ್ನಿಲ್ಲ ಇವೆ, ಎಲ್ಲಂ ಟಾನ್ ಮಾನನಿಸಿದಲ್ಲಿ ಇವೆ, ಇಲ್ಲಿನೊಳಿಟ್ಟೇದ್ದು ಪರಿಯ ಕುಲಿಗಳಿವೆ. ಏರದು ಸಾನಿಸಿರ ಬೀಎಂಟ್ ಇವೆ. ಉಪ್ಪ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಯಿ ಸಂಸ್ಥನು ಗಳಿವೆ ನನಗೆ ಈ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಳಾಖೆಯನ್ನು ಪರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬುಗ್ಗ ಈ ಸ್ಥಾಯಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಸಂಸ್ಥಾ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ದೀಕ್ಷಿತ್ಯಾಲ್ಲಿ ಕೆಲ್ಲಾ ಮಹಿಳೆಯಾದ್ವಿತೀ ಆಯಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಮಾನಿಸಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಸಂಗಿತ್ಯಾಲ್ಲಿ ಆಧ್ಯಕ್ಷ ಸರ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಕರೆಯಾ ಮಾತನಾಡಿ ಸಮಂಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾಣಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಸ್ಥಾನ ಏರದು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಹಿಂತಿಯತ್ತ. ಇದರಿಂದ ಈ ಸ್ಥಾಯಿ ಸಂಸ್ಥೆಗು ಗಳಿರುತ್ತಿರುತ್ತದೆ ನೂರಾರು ಸಮಂಗಳ ಬಗ್ಗ ನನಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಿಕಾರಿಯಾರು. ಸಂಪನ್ಮೂಲನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲ್ಲಿದೆ ಪರಿಹಾರ ಹುಡುಕುವುದು ಅಪ್ಪು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ತಿಳಿಂಬಳಿಕೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸ್ಥಾಯಿ ಸಂಸ್ಥೆಗು ಗಳಿರುತ್ತಿರುತ್ತದೆ ನೂರಾರು ಸಮಂಗಳ ಬಗ್ಗ ನನಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಇಲ್ಲಿ ಗಳ ಕೆರ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಸುಮಾರು ತೀಕೆದೆ ಇರಿರುತ್ತು ಜನ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಈ ಇಲ್ಲಿ ತೀಕೆದೆ ಇರಿರುತ್ತು ಜನ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಿಲ್ಲ ಏಂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕಳಿಂಗ ಒಂದು ದಶಕದಲ್ಲಿ ನಗರಪ್ರದೇಶ ಗಳ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಂಧುತ್ವಾತ್ಮಕ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು, ಜಿ:ವನೋಪಾರ್ಯದನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು, ವಾತಾವಾರವನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು, ಜಿ:ವನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮಂಟಪವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಜನ ಬರುತ್ತಾರೆ ಇದ್ದಾರೆ ಈ ಜನ ಪಟ್ಟಿಗಳಿಗೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಹೊಂತ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿವೆ. ಈ ಹೊನ ಸಮಂಗಳ ಗಳನ್ನು ಹಾಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ, ನಗರಸಭೆಗಳಾಗಿ, ಪ್ರಸರಣಗಳಾಗಿ ನಿರಾಸಿತಕ್ಕ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ಇದ್ದಾರೆ ಹಾಗೆ ನನಗೆ ಕಾಳಾವುದಿಲ್ಲ. ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ನನಗೆ ಕಡತದಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಈಗಿರತಕ್ಕ ಪರಸ್ಪರಿತಿ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಕ ಹೆನ್ನಾಗ್ಗಿ ನಡೆಯುತ್ತೇಕು,